

מסורת הש"ס

[illegible]

תורה אור השלם

1 וְכֹל בֵּית יִשְׂרָאֵל נִחְלָה
מִמִּשְׁחָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַחַד
מִמִּשְׁפַּחַת מִטָּה אָבִיהָ
תָּהִי לְאִשָּׁה לְמַעַן יִירָשׁוּ
בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶשֶׁת נִחְלָה
אֲבִיהָ.
2 וַיֹּאמֶר יְיָ אֱלֹהֵי מֹשֶׁה
וְאַבְרָהָם יִרְדּוּ בְּנֵי בְרִיתָהּ הָלָה
תִּקְרָא שְׁבָעָה יָמִים חֲסִיד
שְׁבָעָה יָמִים מִחוּץ לְמִצְרָה
וְאַחֵר תִּקְרָא:

דורות הר"ת

(6) רש"ב"ם ד"ה ויכל נח וכו'
ולקמן פרכינן מ"ן דירושא:
(7) ד"ה ואלמו א"ר להחמיר
בחמור מנל: (8) ד"ה ח"ל
רבי יהודה נשיא לר' ינאי
מנין לכן שקדם לנח:
(9) תוס' ד"ה קל וחומר וכו'
וכן השמע בתוספתא
פרכינן:

מוסף רש"י

מדון קל וחומר כיצד נבי
יני מזה בחזרת הכתוב (בדק
כה) מנין שהמורה יתנה
לכדש קיו וחכמים (ע) הלא
חבלם. לשון תימה הוא ולשון
קיו (ס) אלא דיו לבא מן
הדיו להיות כערוך. הכתוב
ימנך שאין רשאי להטיל על
הוא מן הדיו יוסר מן הדיו.
לכתיב חסגר שנתה ימים
(ימים)

רבינו גרשום

נחל סמך שלה ואינה
נחלתה את ארץ מנחם בן
דבתי שפסחתה האב מימין
לחלוקתן: בנתי מלך ירבו.
אורש את ארץ וקדם את
הוא: דבתי דבתי וכל בני
שפסחתה מנחם וכל בני
ישראל היאן וכו' שפסחיה
משפט אתר ואמר משפט
אתר. והיו אחיהן לאמה
הראוין לירש את ארצה
האב מצא למעט שפסח
לחלק משום אל חסד
לחלק הארץ דאחיה קיימין
ולאחר שנישאת אמה של
אמה היה לה את וזמתי
אמה ואמר ירשתי את
אביה היה להן בן אלא
דבתי את אמה היא:
ואין לה יורשית את אמה:

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

דקרא לאחד ממשפחת מטיה
מטיה למטיה אחר. ומייהו לא
(ג.) ולקמן [ק"ב]. (א) מפרשין
מטיה אציה הרי מכל מחוס

יוכל בת יורשת נחלה ממטות בני ישראל
היאך בת יורשת שני מטות אלא זו שאביה
משבט אחד ואמה משבט אחר ומתו וירשתן
ואין לי אלא בת בן מעין אמרת קל וחומר
ומה בת שהורע כחה בנכסי האב יפה כחה
בנכסי האם בן שיפה כחו בנכסי האב אינו
דין שיפה כחו בנכסי האם וממקום שבאת
לדת ללחן בן קודם לבת אף כאן בן קודם
לבת ר' יוסי בר' יהודה ור"א בר' יוסי
אמרו משום רבי זכריה בן הקצב אחד הבן
ואחד הבת שוין בנכסי האם מאי טעמא דיו
לכא מן הדין להיות כנדון ותנא קמא לא דריש
דיו והא דיו דאורייתא הוא דתנא ⁶מד"ן קל
וחומר כיצד י"אמרו ה' אל משה ואביה ירק
ירק בפניה הלא תכלם שבעת ימים קל וחומר
לשכינה ארבעה עשר אל דיו לכא מן הדין
להיות כנדון בעלמא דריש דיו ושאני הכא
דאמר קרא ממטות מקיש מטה האם למטה
האב מה מטה האב בן קודם לבת אף מטה
האם בן קודם לבת רב נחמאי סבר למעבד
עובדא בר' זכריה בן הקצב אמר ליה שמואל
כמאן כוכריה אפס זכריה רבי טבלא עבד
עובדא כרבי זכריה בן הקצב א"ל רב נחמן
מאי האי א"ל דאמר רב חנינא בר שלמון
משמיה דרב הלכה כרבי זכריה בן הקצב
אמר ליה זיל אהדר כך ואי לא מפיקנא לך רב
חנינא בר שלמון מאוניך רב הונא בר חייה
סבר למעבד עובדא כרבי זכריה בן הקצב
אמר ליה רב נחמן מאי האי אמר ליה דאמר
רב הונא אמר רב הלכה כר' זכריה בן הקצב
אמר ליה אישלת ליה איכספא אמר ליה
השתא כי נח נפשיה דרב הונא איתריסת
לקבלי ואיהו כמאן סברה כי הא דרב
ושמואל דאמרי תרוייהו אין הלכה כר' זכריה
בן הקצב מיסתמיך ואזיל רבי ינאי אכתפא
דרבי שמואל שמעיה ואתי ר' יהודה נשיאה
לאפיהו א"ל רב אינש דאתא לקיבלנא ויהא
יאי וגולתיה יאי כי במא לגביה נששה אמר
ליה דין שיעוריה כשק ⁷בעא מיניה ⁸מנין
לכן שקודם לבת בנכסי האם אמר ליה דכתיב
מטות מקיש מטה האם למטה האב מה מטה
האב בן קודם לבת אף מטה האם בן קודם
לבת א"ל אי מה מטה האב בכור נוטל פי
שנים אף מטה האם בכור נוטל פי שנים
אמר

כָּךְ רב חיינא בר שלמיא:
 חונא בר חימא מהדר הכי
 חונא בר חימא: אשלא ליה
 ואלדא אס אמת הוא שאמר
 הווא אלו לא היה סומך
 חוזר בך: ואיבו. רב נחמן
 א"ל שמעיה דר' ינאי:
 חסבא בא כנגדו: וגולסי
 רבי ינאי לגולמיה ד
 דתמן (כלס פכי' מין) השח
 בן חוסד לבת כו':

קיא.

קל וחומר אשיבנה י"ד. אור"ח דלכך נקט י"ד משום דאמר בהנפלה (מדף ק"י 65). שלשה שומעין יש באלם הקדוש ברוך הוא אציו וזמנו ועתה זו הקב"ה כנגד שיהא אצל קשה קלה דאם כן אין זה קל וחומר דמן הדיו יש להיות כנגד שיהא עוד אמר בספר במספא

רבינו שיהי מלך וכן גדול ששים
שבעת ימי המילואים ואמשה רבינו
נקט י"ד ודוחק לומר דמלך
היה הקדוש ברוך הוא וכן משה
ורבינו חיים כהן מפרש קל וחומר
לשנים יותר מעט מו' וכיון דאפיקתיה
מו' דהיינו הסגר אוקמה אשתי הסגרות
וכן נמשך (ו) דבנבואה

דין שיעוריה בשב. ואם תאמר וזו
 גרע ממטלטלות דשרקא כל
 שפור (ועל דף כ' וסע) דלוקימנא גען
 (ורקא) אפילו הכי שיעוריה גב'
 על ג' ו"ל דהסע לא מוקי לה כעין
 שקא אלף לענין דלא חזי לאומנא
 לקנא הסע אלף הכי קשה וימר
 מרזא: **מקיש** מטה האש
 אומנא וכו'. תימא לרשב"א אמאי
 לאטריך לאשמועין דבן קודס לבת
 גנבסי האם מתיקשא דמטות מישק
 דמי מירש איתא דלמר לקמן (דף קיג.)
 מקיש מירש ירושה שניה לירושא ראשונה
 תימא ירושה ראשונה בן קודס לבת אף
 ירושה שניה בן קודס לבת דמיינה
 לישנין לקמן דבני אחות קודמין לבנות
 אחות לירש גנבסי אחי אמי אלא ונבנסי
 דהא האם דמה ירושה ראשונה דהיינו
 גנבסי האב בן קודס לבת אף ירושה
 שניה בגין בן הבת קודס לבת הבת
 גנבסי אפי' האם ואומר רשב"א דבן
 גנבסי האם היינו נמי ירושה ראשונה
 הבאה מבח האם ואי לאו דנפקא לן
 מתיקשא דמטות דבן קודס לבת
 גנבסי האם היי' הוה שמעין קודס
 גנבסי אפי' האם דלא אחי אלא מבח
 היקשא דירושא ראשונה הלכך
 לאטריך הכא למירש מעיקרא דבן
 קודס לבת גנבסי האם שהי' ירושה
 ראשונה הבאה מבח האם ופוק נפקא
 לן מתיקשא דלקמן דמקיש ירושה
 שניה לירושא ראשונה בין ירושה שניה
 דאב בין ירושה שניה דאם ור"י אומר
 דרשב"ג דנפקא לן לקמן דבן קודס
 לבת גנבסי אפי' האם היינו מסוס
 דמבנה אבוב דלימיה קמי' ולא שמעין
 מיינה קודס גנבסי האם עמלן ואין
 אלא לרשב"א דהא מבח דליתא דאין
 אלא ירית אלף ע"י שמעון דפילו לפי
 האם והוא יורש את אמו וא"ת כיון
 דמבנה שמעין קודס דליתא דאטריך
 קודס לבת גנבסי האם אמאי לאטריך
 כל הני קריא דלא תפוב תחלה דליי'

ת דלחר לקמן בן הדב ובה הדב מנין
מע דלחר לנאשמועין דכן יורש אח
ת איטערין טובא דלה יהי דירש
שמוס ואל חא דדרשין נמי מורס אותה
זוה מוקמין "בבת הבן דוקא" ולא
ת הבן ולא תסוב שני כסיתא כעל
ולמאן
הכחיס. אי נמי נאה ממח דמכוס
יה כסא. בגד עב וגרוע ושיעורו
שם דף ע"ו. ובמסכת סוכה דף ע"א:
לברי ינאי אי מה מטא האב כר':
אמר

עין משפט
ור מצוד

א' א מ"י פ"ח תה"ל נחלות
הלכה ג סתם עשין לו
טושי"ע ח"מ סי' רעו ספיף
י' 7

רבינו גרשום (המשך)

[illegible]